

## [Udenrigsministeren.]

opnå øgede konkrete koncessioner for landbrugsprodukter i de enkelte medlemslande.

Set fra et dansk synspunkt vil det kun forekomme rimeligt, at EFTA-landene indleder sådanne ændringer i deres landbrugs-politik, som letter en senere tilpasning til fællesmarkedet.

Under de forhandlinger, der forestår i EFTA, vil man utvivlsomt fra forskellig side fremføre ønsket om at styrke frihandels-sammenslutningen. Fra dansk side kan vi kun stille os positivt over for enhver tanke om at styrke internationalt økonomisk samarbejde, men man må efter vor opfattelse på forhånd nøje gøre sig klart, hvad man anser for at være en styrkelse af samarbejdet. Fra dansk side mener vi, at EFTA bedst vil kunne styrkes ved, at organisationen imødekommer alle medlemslandenes berettigede interesser. Dette indebærer i hvert fald, at man bøder på de mangler, som konventionen fra sin oprettelse indeholdt, for så vidt angår behandlingen af landbrugsvarer og fiskeriprodukter. Hvorvidt en sådan udbygning af EFTA-samarbejdet bør ledsages af en udbygning på andre områder, kan man i dag ikke overse. Den danske regerings medvirken hertil vil afhænge af, hvorvidt reelle fremskridt samtidig kan opnås på landbrugs- og fiskeriområderne.

For fuldstændigheds skyld skal det tilføjes, at regeringen naturligvis fortsat vil sætte ind på at forøge Danmarks eksport til de markeder, der ligger uden for Vesteuropa, mest muligt. Den undersøgelse, som udenrigsministeriet har gennemført af mulighederne for at søge compensation på disse markeder, såfremt England var blevet medlem af fællesmarkedet, medens Danmark var forblevet udenfor, viser, at mulighederne for afsætning på disse markeder i en overskuelig fremtid er begrænsede. Der findes ikke i de oversøiske lande muligheder for at søge blot en tilnærmedesvis compensation for de tab, dansk eksport selv under de gunstigste forhold vil møde ved at stå uden for fællesmarkedet.

Selv hvis en udvidelse af EFTA til også at omfatte landbrugsvarer — som vi altså finder rimelig — kunne tilvejebringes, vil frihandelssammenslutningen kun kunne frembyde begrænsede muligheder for en

fuldstændig compensation af de eventuelle eksporttab på de seks' marked, som vi kan risikere. Dette hænger ikke mindst sammen med, at det er andre varer, vi sælger til de seks, end til Storbritannien og de øvrige EFTA-lande. Ud over bestræbelserne for at udvide vore afsætningsmuligheder inden for EFTA-kredsen eller i andre lande må vi derfor fortsætte vore bestræbelser for at begrænse eksportnedgangen til de seks ved, så vidt det er muligt, at søge den forskelsbehandling, som Danmark vil blive udsat for fra Fællesskabets side, reduceret.

Regeringen vil fortsat søge det økonomiske samarbejde mellem de nordiske lande uddybet, men jeg tror, det er rigtigt at gøre sig klart, at mulighederne for i de andre nordiske lande at opnå sådanne afsætningsvilkår for vore landbrugsvarer, at dette ville kunne opveje, hvad vi mister i fællesmarkedet, er særdeles ringe.

Det er for denne sag af største vigtighed, at fællesskabet og dets enkelte medlemslande viser vilje til at føre deres principielle ønske om at opretholde normal handel med andre lande ud i livet. Ikke mindst efter statsministerens besøg i Paris har vi lov til at konstatere, at denne principielle vilje er for hånden i Frankrig.

Som det vil vides, har Danmark handelsaftaler med EECs medlemslande, Frankrig, Italien, Benelux og Tyskland, med sidstnævnte land en aftale med gyldighed til udgangen af 1965. Det er klart, at denne aftale er af betydning i den heromhandlede forbindelse.

Fællesmarkedstraktatens karakter og den fælles landbrugs politiks udformning leder til, at aftaler, som på længere sigt skal kunne begrænse forskelsbehandlingen og dermed sikre en dansk eksport, må afsluttes med fællesskabet som sådant og ikke med de enkelte medlemslande. Vi må i denne sammenhæng sætte vor lid til, at et fællesmarkedsland som f. eks. Tyskland har et betydningsfuldt eksportmarked i Danmark og derfor vil have forståelse for, at Danmark ikke bør bringes i en sådan situation, at der som følge af betalingsbalancevanskeligheder opstår vanskeligheder med at skaffe midlerne til betaling af importen til Danmark. Det vil indgå i overvejelserne, hvilke muligheder der måtte foreligge med hensyn til at træffe aftaler med fællesskabet